

10. Stærkere konkurrence og større åbenhed skal styrke innovationen

Danmarks evne til løbende at udvikle, producere og markedsføre nye varer og ydelser er afgørende for vores konkurrencekraft. Derfor er det vigtigt, at vi overalt i samfundet er innovative og omsætter nytænkning til værdi.

En af de væsentligste drivkræfter for innovation i hele samfundet er en effektiv konkurrence. Det gælder både i den private og i den offentlige sektor. Det er også vigtigt, at vi er gode til at tiltrække kvalificerede udlændinge til Danmark.

De fleste internationale undersøgelser placerer Danmark blandt de mest konkurrencedygtige lande. Vi har en sund og åben samfundsøkonomi med et bredt funderet erhvervsliv. Vi har en god infrastruktur og en veludbygget offentlig sektor.

Men på vigtige områder er der svagheder, som vi skal rette op på, når Danmark skal være et førende innovativt samfund.

Der er utilstrækkelig konkurrence og effektivitet i flere brancher og på en række infrastrukturområder, fx jernbane- og vandsektoren. Nye former for offentlig-privat

REGERINGENS MÅL FOR STÆRKERE KONKURRENCE OG STØRRE ÅBENHED

- I 2010 skal konkurrencen i Danmark være på højde med de bedste OECD-lande, og antallet af brancher med konkurrenceproblemer skal være halveret.
- Danske virksomheder skal være blandt de mest innovative i verden.
- Danmarks offentlige institutioner skal være blandt de mest innovative i verden. De skal have fokus på at udvikle nye idéer, som kan omsættes til bedre service for borgere og virksomheder.

samarbejde bruges næsten ikke. Offentlige opgaver udliciteres mindre end i andre lande, og der arbejdes ikke systematisk med fremme af innovation i den offentlige sektor. Regler for opholds- og arbejdstilladelse gør det vanskeligt at tiltrække kvalificerede udlændinge. Skatten på arbejdsindkomst er høj.

Der er brug for en skarp konkurrence både her i landet og fra udlandet til at drive fornyelsen.

Eksisterende og nye love og regler skal vurderes nøje for at minimere begrænsninger i konkurrencen. Konkurrencemyndighederne skal have mere effektive efterforskningsmetoder, bl.a. bøderabat til virksomheder og personer, der samarbejder med myndighederne.

På en række infrastrukturområder skal konkurrencen og effektiviteten øges. Der skal bl.a. sikres en mere effektiv regulering af vandsektoren og øget markedsorientering inden for togtrafikken.

Der skal også være mere konkurrence om kommunale og regionale opgaver. Alle udbudseggede opgaver skal udbydes i konkurrence. Der skal stilles krav om åben annoncering af større offentlige indkøb. Nye former for offentlig-privat samarbejde skal udbredes og bruges målrettet. Og konkurrencen mellem offentlige og private leverandører skal ske på lige vilkår.

Der skal arbejdes for et velfungerende marked for varer og tjenester i EU. Danske love og standarder skal gennemgås med henblik på at vurdere, hvorvidt de lever op til principperne for det indre marked. Og handelshindringer skal fjernes.

En ny green card-ordning skal få flere kvalificerede udlændinge til Danmark. Og højtloønnede udlændinge skal hurtigere kunne få en opholds- og arbejdstilladelse.

STRATEGI FOR STÆRKERE KONKURRENCE OG STØRRE ÅBENHED

1. Særregler og handelshindringer skal væk.
2. Myndighederne skal have nye, effektive værktøjer til at sikre konkurrence.
3. Mere konkurrence skal give bedre infrastruktur.
4. Mere offentlig-privat samarbejde og konkurrence skal styrke effektivitet og innovation.
5. Green card skal få flere kvalificerede udlændinge til Danmark.
6. Lavere skat på arbejdsindkomst.

10.1 Særregler og handelshindringer skal væk

Reguleringer i love og regler begrænser konkurrencen på en række områder. Og manglende fælles standarder og nationale særregler hindrer konkurrencen over grænserne. Færre restriktioner kan skabe mere åbenhed og konkurrence på de danske markeder.

Eksisterende og nye love og regler skal vurderes nøje for at minimere begrænsninger i konkurrencen. Der

skal arbejdes for et velfungerende marked for varer og tjenester i EU. Love, autorisationsordninger og standarder skal gennemgås med henblik på at vurdere, hvorvidt de lever op til principperne for det indre marked, og handelshindringer skal fjernes. Danmark skal efterleve sine klimaforpligtelser under hensyntagen til løsning af basisårsproblemet, og det skal ske på en omkostningseffektiv måde.

Screening af nye regler for konkurrencemæssige begrænsninger: De enkelte ministerier skal vurdere, om forslag til nye love og bekendtgørelser på deres område vil have negative konsekvenser for konkurrencen. Hvis det er tilfældet, skal det klart fremgå af lovforslagets bemærkninger, og der skal indføres en bestemmelse om, at lovforslagets konsekvenser evalueres efter 3-5 år med henblik på eventuelle justeringer. Det henstilles, at lovforslag i givet fald forelægges Konkurrencestyrelsen, inden de sendes i høring.

Fjernelse af handelshindringer i dansk lovgivning: Eksisterende danske love, autorisationsordninger og standarder gennemgås med henblik på at vurdere, hvorvidt de lever op til principperne for det indre marked, og handelshindringer skal fjernes. Problemfelter kan typisk være gensidig anerkendelse, sprogkrav, geografiske og ejerskabsmæssige begræns-

ninger. Der skal i vurderingen tages hensyn til, at de fx sundheds-, sikkerheds- og miljøhensyn, der ligger til grund for de danske særregler, standarder og administrative praksis, fortsat kan tilgodeses. Endvidere arbejdes for et velfungerende marked for varer og tjenesteydelser i EU. De første resultater af arbejdet forventes offentliggjort i sommeren 2006.

Omkostningseffektiv opfyldelse af Danmarks klimaforpligtelser: Kyotoaftalen trådte i kraft i februar 2005. Danmark har forpligtet sig til at reducere sine udledninger af drivhusgasser med 21 pct. regnet som et gennemsnit i årene 2008-2012 i forhold til niveauet i 1990. Danmark skal efterleve sine klimaforpligtelser under hensyntagen til løsning af basisårsproblemet. Regeringen vil fortsat arbejde for at reducere udledningen af drivhusgasser på baggrund af principperne i den omkostningseffektive klimastrategi baseret på både internationale og nationale tiltag.

10.2 Myndighederne skal have nye, effektive værktøjer til at sikre konkurrence

Effektiv konkurrence er en af de væsentligste drivkræfter for at skabe fornyelse. Konkurrence presser virksomhederne til hele tiden at udvikle bedre eller billigere produkter og ydelser. Langt de fleste brancher i Danmark er udsat for hård konkurrence. Både herhjemme og på de internationale markeder. Men i 53 ud af ca. 500 brancher i Danmark er konkurrencen i dag utilstrækkelig. Og det danske prisniveau er højere end i sammenlignelige lande.

I dag har de danske konkurrencemyndigheder ikke de samme muligheder for at efterforske karteller, som EU-Kommissionen og konkurrencemyndighederne i langt de fleste andre EU-lande. For at bringe de danske konkurrenceregler op på niveau med hovedparten af EU-landene skal konkurrencemyndighederne i Danmark derfor have mere effektive efterforskningsmetoder over for kartelaftaler, bl.a. bøderabat til virksomheder og personer, der samarbejder med myndigheder-

ne. Der skal indføres mulighed for at anlægge gruppesøgsmål, så virksomheder og forbrugere, der har lidt et tab, får bedre adgang til at opnå erstatning. Civile konkurrencesager skal behandles ved Sø- og Handelsretten, hvor der er sagkyndige dommere på området. Og behandlingen af sager om konkurrence skal ske hurtigere.

Styrkelse af konkurrencelovgivningen: Lovgivningen på konkurrenceområdet skal styrkes, så myndighederne for bl.a. at opklare kartelsager forbedres, og håndhævelsen kan ske hurtigere.

Der skal indføres et bøderabatsystem i kartelsager. Systemet skal gøre det muligt for en samarbejdende virksomhed eller person, der henvender sig til konkurrencemyndigheden med oplysninger til opklaring af et kartel, at opnå et hurtigt tilsagn om bøderabat efter nærmere fastsatte vilkår.

Der nedsættes et hurtigt arbejdende sagkyndigt udvalg, der skal se nærmere på, hvordan programmet bedst kan udformes og fastlægge rammerne for samarbejdet mellem konkurrencemyndigheden og anklagemyndigheden. Udvalget vil også kunne forholde sig til andre forslag, som kan føre til en styrket opklaring af kartelsager.

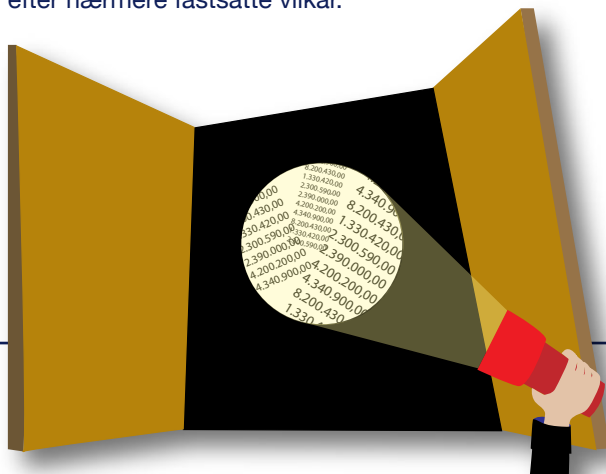
Udvalget skal desuden se på, om Konkurrencerådet generelt, eller i typer af sager, skal have mulighed for at udstede administrative bødeforlæg eller lignende.

I lyset af ovenstående skal udvalget også se på, om Konkurrencerådets kompetence skal ændres, så det alene er de uafhængige juridiske og økonomiske eksperter med særlig indsigt i konkurrenceforhold og erhvervslivets forhold i øvrigt, som træffer afgørelse i enkeltsager om overtrædelse af konkurrenceloven.

Udvalgets forslag skal danne grundlag for en styrkelse af konkurrencelovgivningen i efteråret 2006.

Mulighed for gruppesøgsmål: Retsplejeloven skal ændres, så der indføres mulighed for at anlægge gruppesøgsmål. Dermed får virksomheder og forbrugere, der har lidt et tab – bl.a. som følge af overtrædelser af konkurrenceloven – bedre adgang til at opnå erstatning.

Styrkelse af domstolenes behandling af konkurrencesager: Civile konkurrencesager fra hele landet skal fremover behandles ved Sø- og Handelsretten. Herved sikres, at den nødvendige juridiske, økonomiske og forretningsmæssige sagkundskab ved behandlingen af de ret få, men komplicerede civile sager samles under en domstol.

10.3 Mere konkurrence skal give bedre infrastruktur

En effektiv infrastruktur har væsentlig betydning for en effektiv ressourceudnyttelse i Danmark. Gode muligheder for kommunikation og transport af varer og mennesker styrker virksomhedernes konkurrencekraft på de globale markeder. Men på en række infrastrukturområder er konkurrencen og tilskyndelsen til at effektivisere ikke god nok i dag.

Der skal derfor bl.a. indføres en mere effektiv regulering af vand- og fjernvarmesektoren. Markedsorienteringen inden for togtrafikken skal øges. Og liberaliseringen af postmarkedet skal fortsættes. Liberaliseringerne på infrastrukturområderne skal ske under hensyn til forsyningssikkerheden.

Mere effektiv vandsektor: Der skal indføres ny økonomisk regulering af vandsektoren. Bl.a. skal hvile-i-sig-selv-princippet erstattes med mere effektiviseringsfremmende regulering, og forbrugerne skal beskyttes via et prisloft. Der skal ske en selskabsgørelse af de kommunale forsyninger, så der bl.a. sikres en klar adskillelse mellem forsyningsvirksomhederne og kommunerne. Der skal stilles krav om benchmarking og miljøledelse.

Mere effektiv affaldssektor: Konkurrencen på markedet for genanvendelse af affald skal øges, og effektiviteten og gennemsigtigheden på deponerings- og forbrændingsanlæg skal styrkes – uden at miljøet forringes. Virksomheder og borgere skal have bedre indblik i, hvad de forskellige affaldsordninger koster, og der skal sikres en klar adskillelse af det offentlige myndigheds- og driftsopgaver. De kommunale affaldsregulativer skal harmoniseres, og de administrative byrder for erhvervslivet skal lettes.

Mere effektivitet i fjernvarmesektoren: Regeringen vil fremlægge forslag til en regulering, der fremmer effektiviteten i fjernvarmesektoren. Kommuner med billig fjernvarme opfordres til at ophæve tilslutningspligten. Tilslutningspligten ophæves for nye lavenergihuse.

Fortsat liberalisering af postmarkedet: Regeringen vil fortsætte liberaliseringen af postmarkedet. Når der på EU-niveau er skabt større klarhed om de fremtidige rammebetingelser, vil regeringen analysere forskellige modeller og på den baggrund fremlægge forslag herom. I analysearbejdet indgår tillige den momsæssige behandling af posttjenester.

Øget markedsorientering af togtrafikken: Regeringen vil snarest fremlægge forslag til øget markedsorientering og konkurrencebaseret drift på jernbaneområdet. Regeringen vil udarbejde en plan for udbud af egnede trafikopgaver samt vurdere mulighederne for en hel eller delvis privatisering af DSB.

Liberalisering af lodsvæsenet: Lodsområdet skal liberaliseres snarest muligt. Indledningsvist konkurrenceudsættes de regionale lodsninger, dvs. lodsninger til og fra danske havne.

Ny el-forbindelse under Storebælt: For at styrke konkurrencen på el-markedet og øge forsyningssikkerheden skal der etableres en el-forbindelse under Storebælt, som forbinder markederne i Vestdanmark og Østdanmark. Forbindelsen etableres af Energinet.dk og skal være i drift senest i 2010.

Strategisk eftersyn af telereguleringen: Med udgangspunkt i 18 igangværende markedsundersøgelser af konkurrencen på teleområdet vil Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til efteråret gennemføre et strategisk eftersyn af, om de overordnede rammebetingelser på teleområdet kan forbedres for at styrke innovation og investeringer.

10.4 Mere offentlig-privat samarbejde og konkurrence skal styrke effektivitet og innovation

Den offentlige sektor skal konstant forny sig og effektiviseres gennem nye arbejdsprocesser og bedre serviceydelser. Den offentlige service skal hele tiden sætte borgernes og virksomhedernes behov i centrum. Konkurrence og offentlig-privat samarbejde om at udføre offentlige opgaver er et centralt middel til at øge innovationen i både den offentlige og den private sektor. Offentlig-privat samarbejde er dog ikke et mål i sig selv. Det vigtige er, at der er de rette rammer for innovation, og at opgaverne løses bedst og billigst.

Danmark var tidligere i front, når det gjaldt omfanget af udbud i den offentlige sektor. Men udviklingen er gået i stå. I dag udliciteres offentlige opgaver mindre end i andre lande. Og mens nye former for offentlig-private partnerskaber er udbredt mange steder i udlandet, er de næsten ukendte i Danmark.

Det offentlige skal derfor blive bedre til at bruge markedet til at levere den bedste og billigste service. Kommuner og regioner skal have pligt til at udbyde en række opgaver i konkurrence på samme måde, som staten har det i dag.

Ulige konkurrencevilkår mellem offentlige og private virksomheder som følge af lønsumsafgiften skal fjernes. Der skal stilles krav om åben annoncering af bl.a. indkøb til en værdi under EU's tærskelværdier, hvilket vil give flere virksomheder – herunder mindre virksomheder – mulighed for at byde ind på offentlige indkøb. Konkurrencen mellem offentlige og private leverandører skal ske på lige vilkår.

Nye former for offentlig-privat samarbejde skal udbredes og målrettes. Der skal skabes bedre rammer for offentlig-private selskaber. Og måling af innovationskraften i offentlige institutioner skal tilskynde til, at offentlige institutioner bliver mere innovative.

Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver: Kommunerne og regionerne skal – på linje med staten – have pligt til med passende mellemrum at udbyde en række opgaver, som vurderes som udbudsegnede. Regeringen vil drøfte den konkrete udformning med kommuner og regioner. I tilknytning hertil skal der laves regler for beregning af kontrolbud, ligesom på det statslige område. Det skal sikres, at kommuner og private virksomheder byder på en opgave på lige vilkår.

Nyt, mere fokuseret udliciteringsråd: Der skal nedsættes et nyt udliciteringsråd med et kommissorium, der i højere grad end tidligere fokuserer på systematisk og tilbagevendende erfaringsopsamling. Rådet skal årligt forelægge regeringen anbefalinger om, hvordan konkurrenceudsættelsen kan øges. Rådet skal sammen med det kommunale evalueringsinstitut regelmæssigt udarbejde redegørelser om konkurrenceudsættelsen i regioner og kommuner.

Flere opgaver annonceres åbent: Der skal stilles krav om åben annoncering af indkøb og kontrakter, der indgås med private leverandører, som ligger over 500.000 kr., men under tærskelværdierne for EU-udbud. Det vil give flere virksomheder – herunder mindre virksomheder – mulighed for at byde ind på kommunale, regionale og statslige indkøb. For at understøtte annonceringen etablerer staten en udbudsdatabase sammen med KL. På de opgaveområder, som ikke er omfattet af reglerne om EU-udbud

(de såkaldte bilag B-ydelser), skal der også ske åben annoncering af offentlige indkøb. Det er bl.a. opgaver vedrørende social- og sundhedsvæsen, uddannelse, kulturelle ydelser, juridiske ydelser, hotel- og restaurationsvirksomhed og sø- og jernbanetransport.

Ændring af lønsumsafgiften skal give mere lige konkurrencevilkår: Offentlige myndigheder skal have refusion for lønsumsafgifter ved køb af ydelser fra private virksomheder, hvor lønsumsafgiften medfører ulige konkurrencevilkår. Det vil medføre mere lige konkurrence mellem det offentlige og private virksomheder, der leverer ydelser til det offentlige.

Fair afregningspriser: Det skal sikres, at afregningsprisen til private leverandører på bl.a. ældreområdet afspejler kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved selv at levere ydelsen, så konkurrencevilkårene er lige. Konkurrencemyndighederne skal kunne fastsætte afregningsprisen, hvis kommunen ikke kan dokumentere, at de har medregnet alle omkostninger i den pris, der afregnes til de private leverandører.

Kommuner og regioner skal vurdere, hvordan byggeri organiseres bedst: Der skal indføres krav om, at kommuner og regioner og i videst muligt omfang den almene sektor systematisk skal vurdere, hvordan store bygge-, anlægs- og forsyningsprojekter organiseres bedst muligt. Det kan fx være som

offentlig-privat partnerskab, samlet udbud eller i andre former for samspil med den private sektor. Dermed sikres et bedre beslutningsgrundlag for at vælge den organisationsform, som giver mest effektivitet og innovation. I den forbindelse skal reglerne om moms i offentlig-private partnerskaber gøres klare.

Bedre rammer for offentlig-private selskaber: Reglerne for kommuners og regioners adgang til at agere på markedet skal strammes og præciseres, så de rettes mod at få ydelser, der tidligere især har været varetaget inden for den offentlige sektor, ud på markedet. Kommuner og regioner skal kun kunne sælge ydelser kommercielt, hvis salget sker via et fælles selskab med deltagelse af en privat virksomhed, eller hvis ydelsernes værdi falder under en bagatelgrænse. Der fastsættes en øvre grænse for, hvor meget selskabet kan afsætte til private. Hvis selskabet overskrider grænsen, skal det offentlige trække sig fra selskabet. Kontrollen på området skal også styrkes.

Den offentlige sektors innovationskraft skal måles: For at forbedre statslige institutioners evne til at innovere skal der gennemføres systematiske målinger af innovationskraften i større statslige institutioner. Finansministeriet vil årligt offentliggøre en redegørelse med dokumentation, nye kritiske indsatsområder og eksempler på succesfuld innovation. Initiativet skal på sigt spredes til øvrige dele af den offentlige sektor.

10.5 Green card skal få flere kvalificerede udlændinge til Danmark

Kvalificeret udenlandsk arbejdskraft kan bidrage til at styrke vækstmulighederne i dansk erhvervsliv og øge den danske konkurrencekraft. Det gælder højtuddannet arbejdskraft på kandidat- og ph.d.-niveau. Det gælder også diplomingeniører og visse grupper af erhvervsfagligt uddannede. Samlet har Danmark en lille nettoudvandring af højtuddannede. Både en række engelsktalende lande og de øvrige nordiske lande har en bedre balance mellem ind- og udvandringen af højtuddannede.

Der skal indføres en green card-ordning, så flere udlændinge kan få opholdstilladelse her i landet i en periode for at søge arbejde, hvis de opfylder en række kriterier, som gør, at de let kan finde beskæftigelse. Udenlandske studerende, som færdiggør en videregående uddannelse her i landet, skal have en særlig green card-ordning. Højtlønnede skal hurtigere kunne få en opholds- og arbejdstilladelse.

Særlig udvidet ordning for opholdstilladelse for velkvalificeret arbejdskraft (green card): Der skal indføres en green card-ordning, der giver særligt kvalificerede udlændinge uden konkret jobtilbud, men med gode forudsætninger for beskæftigelse, mulighed for at få opholdstilladelse i op til 6 måneder med henblik på at søge arbejde i Danmark. Ordningen skal have karakter af et pointsystem, hvor bl.a. udlændinges uddannelse, sprogkunderskaber og arbejdserfaring indgår som kriterier. Der skal ved udformningen af ordningen tages højde for de misbrugsmuligheder, øgede muligheder for indvandring kan indebære.

Udvidelse af jobkortordningen: Der skal gives opholdstilladelse til alle, der kan fremvise et konkret jobtilbud med en årlig aflønning over 375.000 kr. Samtidigt skal antallet af jobfunktioner, der udløser opholdstilladelse, øges.

Green card-ordning for udenlandske studerende: Udenlandske studerende, som færdiggør en videregående uddannelse i Danmark, skal i forlængelse heraf have mulighed for at søge arbejde i 6 måneder.

Udvidelse af de særlige regler for unge fra bestemte aftalelande: De eksisterende working holidays-aftaler med andre lande skal søges udvidet ved at give opholds- eller arbejdstilladelse i 1-3 år efter working holiday-perioden. De bilaterale aftaler omfatter 18-30 årige, som får adgang til at holde ferie her i landet i op til ét år og i tilknytning hertil supplere deres rejsemidler med beskæftigelse i op til 6 måneder. Udvidelsen vil give unge mulighed for at blive i landet og færdiggøre uddannelse og søge job.

10.6 Lavere skat på arbejdsindkomst

I Danmark har vi et veludbygget velfærdssamfund. Modstykket er et højt niveau for de samlede skatter. Det høje niveau for skat og velfærd bidrager til en mere ligelig fordeling. Og en del af skatten går til offentlige ydelser, som bidrager til velstanden, fx uddannelse.

Men de høje skatter har også omkostninger for samfundet. Høje skatter gør det mindre attraktivt at yde en ekstra indsats og at dygtiggøre sig. Niveaut for og sammensætningen af beskatningen er et kompromis mellem forskellige hensyn, som må afvejes imod hinanden.

Lavere skat på arbejdsindkomst: Det er regeringens mål gradvist at sænke skatten på arbejdsindkomst. Regeringen har allerede gennemført lettelser af skatten på ca. 10 mia. kr. i 2004. Forudsat at det økonomiske råderum er tilvejebragt, vil regeringen sænke skatten på arbejdsindkomst yderligere. Regeringen vil udarbejde en flerårig plan herfor.

